

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa: **J. R.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu so sídlom v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, **o zamietnutí žiadosti o príplatok k dôchodku politickým väzňom**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 2. septembra 2009, č. k. 23Sd/49/2009-17, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/49/2009 z 2. septembra 2009 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne č. X. z 23. 1. 2009 **zrušuje** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. X. z 23. januára 2009, ktorým bola navrhovateľovi **zamietnutá žiadosť o priznanie príplatku k dôchodku politickým väzňom** § 2 ods. 1 a § 4 zákona č. 274/2007 Z.z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom (ďalej v texte rozsudku len „zákon o príplatku“), z dôvodu, že mu nebol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác. Zároveň krajský súd nepriznal odporkyni náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ nesplnil zákonné podmienky nároku na príplatok stanovené v zákone č. 274/2007 Z.z. o príplatku, z dôvodu, že mu nebol poskytnutý jednorazový peňažný príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, a to z dôvodu, že považuje rozhodnutie za nespravodlivé, nakoľko z titulu jeho zaradenia do vojenských táborov nútených prác mu boli poskytnuté plnenia podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách a zákona v znení zákona č. 267/1992 Zb. Podľa jeho názoru sa krajský súd sa v konaní nemal uspokojiť len s tvrdeniami odporkyne, ale z vlastnej iniciatívy mal vykonať dokazovanie na preukázanie nim tvrdených skutočností, či spĺňa podmienky na priznanie príplatku. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové konanie prvostupňovému súdu. Náhradu trov konania nežiadal.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil, a to z dôvodu, že navrhovateľ nie je oprávnenou osobou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Z podkladov administratívneho spisu a medzi účastníkmi konania ani nebolo sporné, že navrhovateľ bol v dobe od 1. februára 1952 do 31. januára 1954 zaradený do vojenského tábora nútených prác, avšak mu nebol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác.

Úlohou krajského súdu bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporkyne, ktorým podľa § 2 ods. 1 a § 4 zákona o príplatku bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa ***o priznanie príplatku k dôchodku*** z dôvodu, či splnil alebo nespľnil podmienky nároku na tento príplatok.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona o príplatku oprávnená osoba je fyzická osoba, ktorej sa vypláca starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, výsluhový dôchodok, invalidný výsluhový dôchodok, alebo invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, ku dňu podania žiadosti o príplatok je štátnym občanom Slovenskej republiky, a ktorá bola najmenej tri mesiace väznená, tri mesiace vo výkone trestu odňatia slobody, tri mesiace zaradená do vojenských táborov nútených prác alebo protiprávne násilne odvlečená do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch počas najmenej troch mesiacov, a bola rehabilitovaná alebo odškodnená podľa osobitného predpisu alebo jej bol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa osobitného predpisu.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľovi bol podľa ust. § 24 ods. 4 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách a v znení zákona č. 267/1992 Zb.

upravený jeho starobný dôchodok za dobu strávenú vo vojenských táboroch nútených prác v dobe od 1. februára 1952 do 31. januára 1954, a to na základe rozhodnutia odporkyne č. X. z 2. októbra 1992.

Z potvrdenia Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. OVV-3-14/2009 zo 7. januára 2009 vyplýva, že navrhovateľovi **nebol poskytnutý** jednorazový peňažný príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác.

Na základe toho možno potom dospieť k záveru, že v konaní sa odporkyňa dôsledne neriadila ust. § 2 ods. 1 písm. a/ zákona príspevku, a to z dôvodu, že dostatočne neskúmala, či sú alebo nie sú u navrhovateľa splnené podmienky na priznanie príplatku k dôchodku politickým väzňom. Je nesporné, že navrhovateľ bol viac ako 3 mesiace zaradený vo vojenskom tábore nútených prác, a to v období od 1. februára 1952 do 31. januára 1954 a je štátnym občanom Slovenskej republiky, pričom žiadnym spôsobom nevyhodnotila skutočnosť, či možno na základe jej vlastného rozhodnutia z 2. októbra 1992 považovať navrhovateľa za osobu rehabilitovanú a žiadnym spôsobom neskúmala, či by bol navrhovateľovi priznaný jednorazový príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác, alebo mu nebol priznaný iba preto, že o tento príspevok si nepožiadal a jeho nárok na tento jednorazový príspevok zanikol.

Podľa názoru odvolacieho súdu takéto zistenie skutočného stavu, kedy sa odporkyňa spoľahla iba na potvrdenie z Ministerstva obrany Slovenskej republiky, neodôvodňuje záver, ku ktorému dospela odporkyňa svojimi rozhodnutím, a ktoré malo za následok, že navrhovateľovi nevznikol nárok na príplatok k dôchodku podľa zákona o príplatku. To, že navrhovateľ nepožiadal o priznanie jednorazového peňažného príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác a jeho právo na tento príplatok zaniklo, nakoľko si toto právo

v zákonnej lehote neuplatnil, nemožno vykladať tak, ako to urobila odporkyňa v napadnutom rozhodnutí, teda, že navrhovateľovi nebol priznaný tento nárok. Navyše, keď v dobe, kedy sa o jednorazovom príspevku podľa zákona č. 726/2004 Z.z mohlo žiadať, zákon o príplatku v tejto podobe ani neexistoval. Odporkyňa teda mala najskôr od Ministerstva obrany Slovenskej republiky požadovať vysvetlenie, či by navrhovateľovi eventuálne tento nárok na jednorazový príspevok patril, a ak áno, tak potom o žiadosti navrhovateľa rozhodnúť podľa zákona o príplatku. Úmyslom zákonodarcu v zákone o príplatku nebolo vylúčiť z okruhu oprávnených osôb tie osoby, ktoré o priznanie jednorazového peňažného príspevku podľa zákona č. 726/2004 Z.z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác nepožiadali, ale ktorým by nebol priznaný v čase, kedy sa mohlo o jednorazový príspevok žiadať.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 220 a § 250q ods. 2 O.s.p. s poukazom na § 250l ods. 2 O.s.p. a § 250ja ods. 3 O.s.p).

Úlohou súdov pri preskúvaní rozhodnutí správnych orgánov nie je nahrádzať ich činnosť, najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu, preto odporkyňa v ďalšom konaní doplní dokazovanie v naznačenom smere. V ďalšom konaní je správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, preto je jeho úlohou po doplnení dokazovania vo veci opätovne rozhodnúť.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní navrhovateľovi nepriznal (§ 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.) a odporkyňa si žiadnu náhradu trov konania neuplatnila.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. decembra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková